

# SOLIDARNOŚĆ

NIEZALEŻNY INFORMATOR  
**NIK** KOPALNIANY **NIK**  
 KWK im. „Z.M.P.” ŻORY

Koleśdy górnicy - oddajemy w Wasze ręce pierwszy numer naszej gazetki zakładowej "NIK". Pełne zrozumienie naszego czasu i rzeczywistości, w której żyjemy, wymaga przede wszystkim szerokiego i rzetelnego myślenia, a czasami sporów. Nie można i nie należy przed tym uciekać. Mamy za sobą trudne lata. Istnieje wiele ostrych podziałów i rozbieżnych opinii. Dlatego chcemy wydawać pismo skierowane do Was górników i dodajemy, że będzie to gazetka redagowana przez Was. Staraj się będziemy ukazywać naszą codzienność - wszystko to co dotyczy naszego zakładu, naszego życia i losów kraju. Związani wspólnotą i solidarnością chcemy ujawniać i zwalczać odruchy dyktowane zacietrzevieniem i nienawiścią zakłócające jasność myślenia i niszczące podstawy życia społecznego. W jakim stopniu nam się to uda nie wiemy? Liczymy jednak na waszą pomoc i współpracę.

redakcja

Stanowisko Tymczasowego Komitetu Założycielskiego NSZZ "Solidarność" KWK "ZMP".

Wyrazistym celem sierpniowego zrywu jest związkowa wolność. Nasza determinacja jest pochodną powszechnego niemal przeświadczenia, że tak dalej być nie może. Doszliśmy do granicy społecznej beznadziejności. Bez tego przekonania niemożliwa byłaby tak dalece idąca solidarność. Nieraz już środowisko robotnicze a w szczególności my górnicy zostaliśmy wmanewrowani w ślepa uliczkę milczenia. Dziś jest inaczej. Siłą tych wstąpień była mobilizacja ludzi przeświadczonej iż wolność osobista jest warunkiem godności w całym obszarze życia.

Jesteśmy godnymi spadkobiercami słów "Człowiek żyje i rodzi się wolnym". W chwili obecnej nasz TKZ nie przekraczając bram kopalni /zwolnieni z pracy/ potrafił już zmobilizować znaczną liczbę górników. Jesteśmy oddani i zdecydowani na wszystko. Dlatego proponujemy Wam:

- opowiedzcie się po której stronie zamierzacie stanąć, czy po stronie tych którym droga jest przyszłość naszego kraju, czy też po stronie tych, których nazywa się lojalistami krzyżującymi od lat wytartymi frazesami o potrzebie spokoju, rzetelności i dyscyplinie pracy. Do nas nie docierają już słowa o lepszym gospodarowaniu i efektywniejszej pracy cedzone przez usta tych którzy doprowadzili kraj do upadku gospodarczego. My jesteśmy solą tej ziemi i nie możemy pozwolić na marnotrawienie naszego trudu i potu. Sytuację tą chcemy stopniowo zmieniać. Czy to nam się uda zależy to będzie od nas samych.

TKZ

## REGISTRACJA

W ustawie o związkach zawodowych z dn. 8.10.1982 r. pluralizm formalnie został zapisany a jednocześnie jego realizację odroczone na czas nieokreślony. Mówi o tym art. 60 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych, w okresie którego termin końcowy określi Rada Państwa. Jak wiemy stan wojenny zniesiono 22.07.1983 r., a przedstawiciele władz od dłuższego czasu mówią o normalizacji i ustabilizowaniu sytuacji w kraju. Jeśli wyraża się takie opinie o normalizacji i demokratyzacji, to dlaczego nie ma pluralizmu związkowego? Odpowiedź na to może być tylko jedna. Władze takiego pluralizmu nie chcą. Dlatego prób rejestracji "Solidarności" to legalny a zarazem istotny nacisk społeczny na władzę, którego władze nie chcą. O skuteczności tego nacisku zadecydować może tylko jego powszechność. By było to skuteczne wniosków o rejestrację musi być kilkadziesiąt w skali całego kraju. W związku z powyższym nasz Tymczasowy Komitet Założycielski złożył taki wniosek do Sądu Wojewódzkiego w Katowicach. 14.09.88 r. odbyło się posiedzenie rozpatrujące nasz wniosek. Sąd nie przychylił się pozytywnie do rejestracji. Korzystając jednak z przysługującego nam prawa wnieśliśmy odwołanie do Sądu Najwyższego w Warszawie. Decyzja w tej sprawie zapada na w dniu 15.11.88 r. O dalszych losach rejestracji poinformujemy załogę w następnym numerze.

Za Tymczasowy Komitet Założycielski  
 Edward Tomkowicz

PRZECZYTAJ NIE NISZCZ , PODAJ DALEJ !!!

Podajemy skład osobowy Tymczasowego Komitetu Założycielskiego  
NSZZ "Solidarność" KWK "Z M P"

Edward Tomkiewicz oddz. DE-1, przewodniczący, Waldemar Ptak oddz. DE-1, sekretarz, Andrzej Bienkowski oddz. G-9, skarbnik, Jan Kotwicki oddz. MW-1, pełnomocnik odnośnie rejestracji związku, Emil Kwiatkowski oddz. G-2, pełnomocnik, Szczepan Dobrzański oddz. MD-2, pełnomocnik, Ryszard Pluta oddz. GP-3, Robert Zach, Tadeusz Płowiec oddz. GP-3, Jerzy Skwirowski oddz. G-9, Stanisław Grill oddz. G-4, Eugeniusz Owczarek oddz. DE-1, członkowie. Ponadto w skład Komitetu Założycielskiego wchodzi: Zdzisław Kozioł oddz. G-4, Janusz Góral oddz. G-9, Leszek Mecner oddz. DE-1, Sławomir Zielonka oddz. MD-2.

x x x

Wspólnota Węgla Kamiennego mimo podpisania zobowiązań w czasie strajku w kopalni "Manifest Lipcowy", że nikt za strajk nie zostanie zwolniony, nie dotrzymała słowa.

Dyrektorzy kopalń i zakładów górniczych zwolnili z pracy 114 osób odmawiając im ponownego przywrócenia.

Z naszej kopalni z dniem 5 września 1988 r. zwolnienia otrzymali: Andrzej Bienkowski, Jerzy Skwirowski, Maciej Majchrzak, Ryszard Pluta, Waldemar Ptak, Zygmunt Stojak, Stanisław Grill, Janusz Góral, Eugeniusz Owczarek, Robert Zach, Zdzisław Kozioł, Mirosław Gierasimczuk - odmowa przyjęcia w ogóle, Kazimierz Surma, Edward Tomkiewicz, Zbigniew Hirsch - odmowa przyjęcia do pracy.

x x x

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy przy KWK "Manifest Lipcowy":  
Krzysztof Zakrzewski - przewodniczący "Manifest Lipcowy", Alojzy Pietrzyk - viceprzewodniczący "Manifest Lipcowy", Zbigniew Gnaś Zakład Odmietania Kopalń, Franciszek Greń "Jastrzębie", Sławomir Jędrzejkiewicz Zakład Robót Górniczych, Zdzisław Czerwiec "Manifest Lipcowy", Marek Szczygieł "Manifest Lipcowy", Stanisław Trzeciak "Manifest Lipcowy", Józef Pleszak "Manifest Lipcowy", Leszek Zubik "Morcinek", Bolesław Nowak "Moszczenica", Henryk Kryza "Moszczenica", Andrzej Sokołowski "Andaluzja", Wiktor Krywulko "XXX-lecia PRL", Waldemar Ptak "ZMP", Tadeusz Rzepa "1 Maja", Grzegorz Stawski /rzecznik prasowy/ "Manifest Lipcowy".

Przedstawicielem w Międzyzakładowej Komisji NSZZ "Solidarność" w Jastrzębiu Źródło naszą kopalnię i TKZ reprezentuje Jerzy Skwirowski.

x x x

- 11 listopada br. - 70 rocznica Niepodległości Polski. Zapraszamy wszystkich na godz. 18.00 na uroczystą Mszę Św. do Katedry w Katowicach.

- Zbliża się rocznica 16 grudnia 1981 - brutalnego rozbicia strajku w kopalni "Wujek". Przypominamy nazwiska poległych górników: Bogusław Koprzak, Joachim Gnida, Józef Giza, Józef Czekalski, Józef Gzik, Jan Stawisiński, Andrzej Pełka, Zbigniew Wilk, Zenon Zajac.

- TKZ kopalni "ZMP" zaprasza górników naszej kopalni do wzięcia udziału w obchodach, które odbędą się w Katowicach, szczegółowe informacje podamy w osobnym komunikacie.

- Pisma górnicze powstałe po sierpniowych strajkach:  
"INFORMATOR" - KWK "Marcel", "KOMUNIKAT" - KWK "1 Maja", "Manifestiak" - KWK "Manifest Lipcowy", "NIK" - Niezależny Informator Kopalniany, - KWK "ZMP", SPIS - Słowa, Prawda i Solidarność - MKS "Jastrzębie", "WOLNOŚĆ" - KWK "Jastrzębie" i KWK "Krupiński", ZSYP - czyli ODWOSDONOS - pismo młodzieży górniczej.

x x x

Poniżej podajemy skład osobowy stolika związkowo-górniczego NSZZ "Solidarność" na "okrągły stół":  
Alojzy Pietrzyk - przewodniczący KWK "Manifest Lipcowy",  
Henryk Sienkiewicz - viceprzewodniczący RKW Reg. Śl.-Dąbr.  
Grzegorz Stawski - viceprzewodniczący KWK "Manifest Lipcowy"  
Wiktor Krywulko - XXX-lecia PRL  
Piotr Polmański - KWK "Andaluzja"  
Ryszard Brzuzy - Zagłębie Miedziowe  
Stanisław Węglarz - Lublin  
Władysław Grocki - Bekchatów

24 października w katowickim KIK-u odbyło się kolejne spotkanie związkowców, ekspertów i doradców reprezentujących i biorących udział w przygotowaniu "okrągłego stołu" górniczego. W czasie spotkania sformułowano i dyskutowano w zespołach nad тезami w zakresie górnictwa i ochrony środowiska. Poniżej podajemy w skrócie problemy nad którymi dyskutowano:

#### 1. Likwidacja represji.

Osoby, które brały udział w strajkach nie powinny ponosić odpowiedzialności karnej, karno-administracyjnej oraz pracowniczej, a także nie powinny być w inny sposób represjonowane w związku ze strajkiem. W tym celu należy przede wszystkim przywrócić zwolnionych do pracy, wycofać powołania do wojska oraz umorzyć postępowanie karne.

#### 2. Racjonalizacja struktur organizacyjnych górnictwa.

Niezbędnym warunkiem uzdrowienia gospodarki w górnictwie polskim jest przywrócenie osobowości prawnej kopalniom i zakładom górniczym, jako przedsiębiorstwom samodzielnym, samorządnym i samofinansującym się.

W tym celu należy znieść gwarectwa, które jako przedsiębiorstwa wielozakładowe uniemożliwiają samodzielność kopalń.

/.../

#### 3. Czas pracy i płace w górnictwie.

Czas pracy w górnictwie powinien wynosić 42 godz. tygodniowo, tak jak w innych gałęziach przemysłu. Praca powinna być wykonywana od poniedziałku do piątku. Należy stopniowo, lecz w krótkim okresie czasu doprowadzić do likwidacji pracy górnictwa w soboty i niedziele. Służby związane z zabezpieczeniem i utrzymaniem kopalń pracują również w soboty i niedziele, jednakże przy zagwarantowaniu 42-godzinnego tygodnia pracy.

Wynagrodzenie pracowników dołowych w normalnym czasie pracy powinno wynosić nie mniej niż dwukrotną wysokość przeciętnej płacy krajowej w przemyśle.

#### 4. Układ zbiorowy pracy.

/.../

#### 5. Karta Górnika.

/.../

#### 6. Służby BHP

Działalność służb BHP i komisji powypadkowych powinna być poddana regularnej kontroli organizacji związkowych. Organizacje te powinny współpracować w szerokim zakresie z górnictwem i ogólnopaństwowymi służbami nadzoru nad warunkami pracy.

#### 7. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe.

Należy wprowadzić zasadę pełnego odszkodowania za wypadki przy pracy i choroby zawodowe według przepisów kodeksu cywilnego. Należy rozszerzyć wykaz chorób zawodowych włączając do niego w szczególności choroby kręgosłupa. Należy również zapewnić pracownikom wolny wybór opieki lekarskiej, tj. przychodni lekarskich.

#### 8. Emerytury i renty.

Pracownicy powierzchni zatrudnieni w warunkach szczególnie uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia /I kategorii zatrudnienia/, powinni korzystać z obniżonego o 5 lat wieku przechodzenia na emeryturę, tj. po osiągnięciu 55 roku życia.

Emerytury i renty pracowników górnictwa powinny być waloryzowane na tych samych zasadach co zarobki i inne świadczenia pieniężne.

#### 9. Ochrona środowiska.

/.../

#### 10. Koniecznym warunkiem realizacji wymienionych wyżej postulatów jest przywrócenie pluralizmu związkowego i zapewnienie swobodnego funkcjonowania NSZZ "Solidarność".

Racibórz, 27 października 1988 rok.

### O s w i a d c z e n i e

Od dwóch miesięcy Wspólnota Węgla Kamiennego zobowiązana podpisaniem podczas strajku w KWK "Manifest Lipcowy" oświadczeniem o przywróceniu zwolnionych górników do pracy, z niezrozumiałych dla nas przyczyn uchyła się od podjętych decyzji. Pomimo zapewnień gen. Czesława Kiszczaka złożonych na ręce Episkopatu Polski, Lechowi Wałęsie i przedstawicielowi górników - Alojzemu Pietrzykowi nadal pozostajemy poza swoimi zakładami. Postępowanie takie może doprowadzić do zerwania rozmów "Solidarność" z Rządem.

Oświadczamy że nie pozwolimy, aby nami manipulowano:

- żądamy natychmiastowego przywrócenia do pracy,
- zakończenia oszczerczej i napastliwej propagandy przeciwko nam,
- zaprzestania ataków na NSZZ "Solidarność", jego członków i doradców,
- oczekujemy że "Okrągły Stół" i poruszone przy nim problemy w tym dotyczące górnictwa i górnictwa rozwiązywane będą we wspólnym dialogu i przyczynią się do wyjścia kraju z marazmu gospodarczego i politycznego.

Dziś nie mamy innego wyjścia. Zmuszeni jesteśmy podjąć zdecydowaną akcję protestacyjną prowadzoną tak długo dopóki wszyscy górnicy zwolnieni za strajki majowe i sierpniowe nie zostaną przywrócenii do pracy.

Międzyzakładowa Komisja NSZZ "S"  
górnicy zwolnieni z pracy  
i uczestnicy spotkania razem 65 osób

Jestem Polakiem i proszę mi wierzyć, że kiedy patrzę na moją ukochaną Ojczyznę iży mi się cieżą do oczu bo widzę ją oszukaną, ograbioną, zadłużoną. Powinienem się cieszyć, być pełen optymizmu, że znaleźli się ludzie w partii i rządzie, którzy nie dopuścili do użycia siły przy rozbijaniu strajkujących załóg zakładów pracy z takim okrucieństwem, jak to miało miejsce, na przykład w 1981 roku.

Teraz mamy znowu "odnowę". My walczyliśmy o reaktywowanie "Solidarności". Odnową natomiast i wyjściem z kryzysu gospodarczego musimy zająć się sami. Wiadomo też, że powstał "okrągły stół", przy którym władza toczy rozmowy z czołowymi działaczami tzw. "konstruktywnej opozycji", na której czele stoi Lech Wałęsa i inni działacze. Ale jak tu prowadzić rozmowy przy okrągłym stole, skoro do tej pory w ROW nadal poza pracą jest 115 górników, którzy za działalność strajkową otrzymali zwolnienia dyscyplinarne ze swoich macierzystych zakładów pracy. Ludziom tym w myśl oświadczenia jakie zostało podpisane w dniu 2 września 1988 r. na kopalni "Manifest Lipcowy" proponuje się przyjęcie do pracy na nowych warunkach, zamiast przywrócenia ich do pracy. Pozbawia się ich w tym przypadku wszelkich praw wynikających z dotychczasowego stażu pracy, tj.: urlopu wypoczynkowego, świadczeń z tzw. "Karty Górnika", Barbórkowego, 13 i 14-tej pensji, nagrody z zysku. Jak ogromne są to straty materialne, wiemy wszyscy. Tyle o górnikach.

Od stanu wojennego upłynęło siedem z nakładem lat. Prostemu robotnikowi nasuwa się pytanie. Co zrobiono przez ten czas? Otóż odpowiem. Banda grupców i złodziei, wprowadzając "swoje reformy", wypaczyła socjalizm doprowadzając kraj do ruiny gospodarczej i duchowej. Pytam się! Gdzie są sądy nad tymi, którzy z krwi i potu polskiego robotnika budowali prywatny "socjalizm"? Przecież oni nie stoją w kolejkach i nie odpowiadają za to, że doprowadzili naród do punktu wtórnej degeneracji. Oni mają u siebie odnowę polegającą na wymianie stanowisk - sekretarz za wojewodę, wojewoda za sekretarza. "Pajac" za "pajaca". Mają czego bronić. Dekrety o zabezpieczeniu emerytalnym od I-go sekretarza i wojewody w Komitecie Wojewódzkim do premiera, ich emerytury przechodzą aż na ich wnuki. Mają przy tym "swoje sklepy", konsumy, a także kasyna milicyjne, w których mogą najeść się i poczynić godne siebie zakupy za frajerskie pieniądze. Jednym słowem "stara" ekipa będąca na świeczniku władzy, zrobiła wszystko by było gorzej i by gorzej być nie mogło. Piszę "stara" ekipa. Przyronniakem sobie przecież, że mamy nową.

Tak. Na czele z "nowym" premierem w osobie p. M. Fr. Rakowskiego. Na temat czy jest to nowy rząd, czy stary, można byłoby dyskutować. Jest w nim jednak wiele nowych twarzy. Podobno są to ludzie, z którymi wiąże się ogromne nadzieje. Ale skąd my to znamy? Podobno "

Podobno "najnowszym" i "najlepszym" nabytkiem tego rządu jest premier - M. Rakowski. Wydaje mi się jakbym oglądał stary film, i przez mgłę, wyłania mi się postać w swoim czasie, wielkiego "przyjaciela" Solidarności. Mamy narzeczcie "swojego" człowieka na czele nowej ekipy rządzącej. Człowiek ten zaraz po wyborze na to zaszczytne i zarazem odpowiedzialne stanowisko udał się w pierwszej kolejności "odwiecznych przyjaciół", do Moskwy.

Mogę się jedynie ze swej strony domyślać po co. Być może pojechał zdać relacje z sytuacji społeczno-politycznej jaka się u nas w tej chwili wytworzyła. Może przekazać wiadomości z obrad /dotychczasowych/ przy okrągłym stole, a być może zasięgnąć "informacji" od naszego "wielkiego" i "czcigodnego" taty na temat jak postępować z opozycją, "Solidarnością" w dobie odnowy u nas i pieriestrojki z drugiej strony.

Na wyniki tych konsultacji, mam nadzieję bardzo konstruktywnych z obu stron, przyjdzie nam nieco poczekać.

Ja, podobnie jak premier M. Rakowski "jestem dobrej myśli, albo ściślej: jestem umiarkowanym optymistą", że my Polacy, potrafimy się ze sobą dogadać.

Ryl z GP-3

X X X

- 29 października br. w Katowicach odbyła się manifestacja zwolnionych po strajkach górników. Uformował się pochód, składający się z około 1500 osób, który przemarszerował w okolice Wapólnoty Węgla Ksmiennego, gdzie został zatrzymany.

X X X

Zwracamy się do kolegów, aby wszelkie informacje z życia naszej kopalni zgłaszali do przedstawicieli TKZ.